

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ІМЕНІ ІВАНА БОБЕРСЬКОГО**

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

Чеховська М. Я.

Лекція 5

Фізична реабілітація при ішемічній хворобі серця та інфаркті міокарда

з навчальної дисципліни

**ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ ПОРУШЕННЯХ ДІЯЛЬНОСТІ
СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ СИСТЕМИ**

для магістрів

спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри
фізичної терапії та ерготерапії
2019 р. протокол № __
Зав.каф. _____ проф. Коритко З.І.

Львів 2019

1. Ішемічна хвороба серця (причини, фактори, ризику, ознаки/прояви, діагностика, профілактика, наслідки, ФР)
2. Інфаркт міокарда (причини, фактори, ризику, ознаки/прояви, діагностика, профілактика, наслідки, ФР)

1. Захворювання серця і судин, їх ускладнення в даний час є актуальною проблемою охорони здоров'я всіх цивілізованих країн світу. Щорічно від хвороб серця вмирають близько 17 мільйонів чоловік, від ішемічної хвороби серця вмирають 7,2 мільйона чоловік.

Ішемічна хвороба серця - одне з найпоширеніших захворювань і одна з основних причин тимчасової та стійкої втрати працездатності, ранньої неповносправності, смертності населення. Згідно рекомендації ВООЗ поняття ішемічна хвороба серця включає раптову коронарну смерть, стенокардію, інфаркт міокарда, післяінфарктний кардіосклероз, порушення серцевого ритму, серцеву недостатність.

Ішемічна хвороба серця - це гостре або хронічне ураження серця, викликане порушенням рівноваги між потребою міокарда в кисні і його реальним забезпеченням, що виникають внаслідок звуження просвіту коронарних артерій, викликаного атеросклерозом або (значно рідше) спазмом, що призводить до погіршення насосної функції серцевого м'яза, порушень ритму, вираженої гіпоксії і важким метаболічним розладам в організмі.

Хвороби коронарних судин найчастіше відбуваються **внаслідок**:

- атеросклерозу, який вражає коронарні артерії настільки, що просвіт в них звужується до 70% (звуження просвіту до 90% є критичним для життя);
- порушень мікроциркуляції крові в серцевому м'язі (в міокарді);
- підвищеної активності системи згортання крові;
- спазмів коронарних артерій;
- емболія тромбами, жиром або повітрям.

Наслідки ІХС:

- стенокардія, характеризується болями в області серця;

- інфаркт міокарда - припинення кровообігу через повне звуження просвіту коронарної артерії (тромбоз), в результаті тромбозу подача кисню зовсім припиняється і частина міокарда відмирає;
- раптова коронарна (серцева) смерть;
- кардіосклероз.

Фактори ризику ІХС:

- артеріальна гіпертонія
- підвищений холестерин в крові
- куріння
- ожиріння
- стрес
- гіподинамія
- гормональні та контрацептивні препарати
- цукровий діабет
- спадкова схильність

2.Інфаркт міокарда - це некроз ділянки серцевого м'язу, який зумовлений ішемією, що виникає гостро як наслідок невідповідності коронарного кровотоку до потреб міокарда в кисні.

КЛАСИФІКАЦІЯ ІМ

1. *По об'єму ураження:*
 - Дрібновогнищевий
 - Великовогнищевий
2. *По Анатомії:*
 - Трансмуральний
 - Інтрамуральний
 - Субендокардіальний
 - Субепікардіальний
3. *По локалізації вогнища:*
 - Інфаркт ЛШ (передний, бокової, нижній, задній)
 - Ізольований інфаркт міокарда верхівки серця
 - Інфаркт міокарда міжшлуночкової перегородки
 - Інфаркт міокарда правого шлуночка
 - Поєднання локалізацій (напр. Задньо-нижній)
4. *По стадіям розвитку:*
 - Найгостріший період тривалістю 12 годин (від ішемії до некрозу)
 - Гострий період тривалістю 12 днів (від некрозу і до міомаляції)
 - Підгострий період тривалістю від 10 дня до 4-х тижнів
(організація рубця, розвиток грануляційною тканини на місці рубця)
 - Період рубцювання тривалістю до 6 місяців (формування рубця і пристосування міокарду до нових умов функціонування)

Ускладнення ІМ:

Ранні:

- Гостра серцева недостатність
- Кардіогенний шок
- Порушення ритму і провідності
- Тромбоемболічні ускладнення
- Розрив міокарда і тампонада серця
- перикардит

Пізні:

- [постінфарктний синдром](#) (синдром Дресслера)
- Тромбоемболічні ускладнення
- Хронічна серцева недостатність
- аневризми серця, аорти

Протипоказання:

- Важкий загальний стан хворого
- Виражений больовий синдром
- Прогресуюча ССН
- Порушення ритму і провідності
- Напади стенокардії
- Високий АТ
- Виражені лабораторні показники активності процесу
- Висока температура тіла

Рекомендована література

Основна:

1. Аронов Д. М. Руководство по кардиологии / под ред. Чазова Е. И. – Москва, 1992. – Т. 3. – С. 594–640.
2. Гриньків М. Нормальна анатомія : навч. посіб. / Мирослава Гриньків, Тетяна Куцериб, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК, 2018. – 224 с.
3. Коритко З. Загальна фізіологія : навч. посіб. / Зоряна Коритко, Євген Голубій. – Львів : ПП Сорока, 2002. – 141 с.

4. Куцериб Т. Анатомія людини з основами морфології : навч. посіб. / Тетяна Куцериб, Мирослава Гриньків, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 86 с.

5. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. – Київ : Олімпійська література, 2009. – 488 с.

Допоміжна:

6. Внутренние болезни / под ред. Е. Браунвальда. — Москва : Медицина, 1995. — Кн. 5. — 415 с.

7. Классификация ишемической болезни сердца, номенклатура и формирование диагноза : метод, реком. – Москва, 1989. — 21 с.

8. Клиническая оценка лабораторных тестов / под ред. Н. У. Тица. — Москва : Медицина, 1986. — 480 с.

9. Коваленко В. М. Настанова з кардіології. — Київ : Моріон, 2009. — С. 1202-1295.

10. Лікувальна фізична культура : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 33 с.

11. Лікувальна фізична культура при захворюваннях серцево-судинної системи : анот. бібліогр. покажч. трьома мовами [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 27 с.

12. Мазуров В. И. Внутренние болезни / Мазуров В. И., Ткаченко Е. И., Яковлев В. А. — Санкт-Петербург : Воен. мед акад., 1995. — 230 с.

13. Музика Ф. В. Серцево-судинна система : лекція з навчальної дисципліни "Анатомія людини" / скл. Музика Ф. В. - Львів, 2019. - 12 с.

14. Неверов И. В. Лабораторная диагностика: инфаркт миокарда. — Чита, 1990. — 115 с.

15. Фізична реабілітація : анот. бібліогр. покажч. / Ірина Свістельник. – Київ : Кондор, 2012. – 1162 с.

16. Фізична реабілітація при порушеннях діяльності серцево-судинної системи : конспект лекцій з навчальної дисципліни / розроб. Чеховська М. Я. - Львів, 2020. - 59 с.

17. Фізична реабілітація при захворюваннях серцево-судинної системи : анот. бібліогр. покажч. трьома мовами [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 111 с.

18. Чеховська М. Комплаєнс як запорука позитивного ефекту у процесі фізичної реабілітації / Мар'яна Чеховська // Сучасні тенденції у практиці й освіті з фізичної терапії : тези доп. Міжнар. наук. семінару. – Львів, 2016. – С. 71-73.

19. Чеховська М. Серцева недостатність у дітей як актуальна проблема фізичної реабілітації / Мар'яна Чеховська // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2015. – № 4(22). – С. 49–58.

20. Чеховська М. Я. Алгоритм обстеження дітей з хронічною серцевою недостатністю / Чеховська М. Я. // Науковий часопис Нац. пед. ун-ту імені М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт) : зб. наук. пр. – Київ, 2016. – Вип. 3(2). – С. 348–352.

21. Чеховська М. Я. Фізична реабілітація дітей шкільного віку з хронічною серцевою недостатністю І–ІА стадій : автореф. дис. ... канд. наук з

фіз. виховання та спорту : [спец.] 24.00.03 „Фізична реабілітація” / Чеховська Мар’яна Ярославівна ; Львів. держ. ун-т фіз. культури. – Львів, 2018. – 20 с.

22. Чеховська М. Якість життя як критерій ефективності процесу реабілітації дітей з хронічною серцевою недостатністю / Чеховська М., Чеховська Л. // Інтеграційні питання сучасних технологій, спрямованих на здоров’я людини : зб. наук. пр. – Харків, 2017. – С. 181–183.

23. Chekhovska M. Exercise training as the main component for treating pediatric patients with chronic heart failure / Maryana Chekhovska, Liubov Chekhovska // Journal of physical education and sport. – 2016. – Vol. 16, is. 2. – P. 505–509.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Амосова К.М. Практикум з внутрішньої медицини. Кардіологія <https://www.twirpx.com/file/1061171/>
2. Коваленко В.Н.. Керівництво по кардіології. Частина 2, 2008. Режим доступу: <http://medbib.in.ua/rukovodstvo-kardiologii-chast875.html>
3. Проект рекомендацій Асоціації кардіологів України щодо ведення пацієнтів з гострим коронарним синдромом без стійкої елевації сегмента ST. Режим доступу: <https://strazhesko.org.ua/upload/2014/02/20/dokument1.doc>
5. Інтернет ресурс. Режим доступу: http://allref.com.ua/uk/skachaty/Fizichna_reabilitaciya_pri_ishemichniy_hvorobi_serca?page=4
6. Інтернет ресурс. Режим доступу: http://intranet.tdmu.edu.ua/data/kafedra/internal/distance/lectures_stud/
7. Інтернет ресурс. Режим доступу: <http://youalib.com/node/56>
8. Інтернет ресурс. Режим доступу: <https://healthday.in.ua/zakhvoryuvannya/ishemichna-khvoroba-sertsya-ikhs>
9. Інтернет ресурс. Режим доступу: <https://nebolet.com.ua/bolezni/ishemicheskaja-bolezn-serdca.html>
10. Інтернет ресурс. Режим доступу: <https://www.obozrevatel.com/ukr/health/cardiology/ishemichna-hvoroba-sertsya-yak-uniknuti-smertelnoi-zagrozi.htm>
11. Рекомендації ЕОК по веденню пацієнтів з гострим ІМ. Режим доступу: <https://cyberleninka.ru/article/n/rekomendatsii-eok-po-vedeniyu-patsientov-s-ostryim-infarktom-miokarda-s-podemom-segmenta-st-2017>
12. Рекомендації європейського товариства кардіологів в лікуванні. Режим доступу: <https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=3&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiX->
13. Рекомендації європейської асоціації кардіологів щодо ведення пацієнтів з ІХС. Режим доступу: <http://oaji.net/articles/2017/6051-1522763493.pdf>